

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.4100.001.10.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T + 48 22 444 57 72, F + 48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Paweł Krawczak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWA/5/2017 (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach ¹ , 06-330 Chorzele, ul. St. Komosińskiego 1B
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogna Rasińska, Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykorzystania w 2016 r. dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.²

Zakres kontroli obejmował m.in.:

- terminowość otrzymywania środków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- realizację wydatków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji tych wydatków;
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych;
- prawidłowość sporządzania i terminowość przekazywania sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego oraz sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach w 2016 r. na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego i obsługę tego zadania otrzymał dotację w kwocie 429,4 tys. zł.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia³ wykorzystanie przez OPS dotacji otrzymanej w 2016 r. z budżetu państwa na realizację wybranego zadania.

OPS prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem wykorzystał dotację otrzymaną na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmował bez zbędnej zwłoki działania wobec dłużników alimentacyjnych. Rzetelnie rozpatrywał wnioski o przyznanie ww. świadczeń i terminowo je wypłacał, w kwotach określonych w wydanych decyzjach. Terminowo przekazywał do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego⁴ sprawozdania z realizacji zadań dotyczących świadczeń

¹ Dalej „OPS”

² Dz.U. z 2017 r. poz. 489.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna, negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁴ Dalej także: MUW.

z funduszu alimentacyjnego. Prawidłowo sporządzał kwartalne sprawozdania budżetowe Rb-50 za 2016 r.

IV. Wyniki kontroli

Opis stanu
faktycznego

1.1. Burmistrz Miasta i Gminy Chorzele, zgodnie z art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, przekazała Dyrektorowi OPS informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków wynikających z uchwały budżetowej Rady Miejskiej w Chorzelach z 29 grudnia 2015 r.⁶ oraz szczegółowy plan dochodów wydatków OPS na 2016 r., w którym na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, tj. wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego⁷, przeznaczono środki w łącznej wysokości 4 692,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3-6)

W trakcie realizacji budżetu Dyrektor OPS pięciokrotnie wnioskowała do Gminy o zwiększenie planowanych wydatków na świadczenia społeczne, co wynikało z decyzji MUW zwiększających dotacje na to zadanie. Plan wydatków po zmianach, na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, wyniósł 5704,5 tys. zł (co stanowiło 118,3% wydatków w 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 7-27)

OPS od grudnia 2015 r. do grudnia 2016 r. przekazywał do MUW comiesięczne zapotrzebowanie na środki finansowe z budżetu wojewody (narastająco) w zakresie działu 852 – Pomoc społeczna.

(dowód: akta kontroli str. 36-86)

Gmina Chorzele przekazała OPS dotację w 114 transzach. Ich wysokość wynosiła średnio 50,0 tys. zł i miesięcznie zawierała się w przedziale od 335,0 tys. zł do 614,5 tys. zł. W IV kwartale 2016 r. Gmina przekazała OPS 25,0% ogółu dotacji. Przewidziane na 2016 r. środki z dotacji wystarczyły na sfinansowanie świadczeń. Niewykorzystaną dotację w kwocie 3,35 zł zwrócono do Urzędu Miasta i Gminy Chorzele 30 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 28-35)

Do prowadzenia postępowań dotyczących przyznania i wypłacania świadczeń alimentacyjnych, a także wydawania decyzji w tych sprawach, Burmistrz Miasta i Gminy Chorzele upoważnił, na wniosek Dyrektora OPS, inspektora ds. Funduszu Alimentacyjnego i Świadczeń Rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str. 87)

1.2. Na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego OPS otrzymał środki w kwocie 5 704,5 tys. zł, które wykorzystał w całości, w tym m.in. 416,9 tys. zł na wypłatę 1 223 świadczeń alimentacyjnych. Koszt obsługi tych świadczeń wyniósł 12,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 105, 106)

Wykorzystana w 2016 r. dotacja na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego w porównaniu do roku 2015, była większa o 7,0%, tj. o 27,1 tys. zł. Wygezwyczajone w 2016 r. od dłużników alimentacyjnych zaległości w kwocie

⁵ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.

⁶ Pismo z 5 stycznia 2016 r. nr SKMG.3024.1.1.2016.

⁷ Rozdział 85212 § 2010 klasyfikacji budżetowej.

90,7 tys. zł były wyższe o 40,4 tys. zł od kwoty wyegzekwowanej w 2015 r. Wskaźnik ściągłości od dłużników alimentacyjnych⁸ wynoszący 12,9% w 2015 r. wzrósł w 2016 r. do 22,75%. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przekazane do budżetu państwa w 2016 r., wynoszące 64,0 tys. zł były wyższe o 33,6 tys. zł (tj. o 110,5%) od przekazanych w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-125)

W 2016 r. liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiła od 51 do 62, a liczba dłużników od 38 do 47. W sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydanych zostało łącznie 93 decyzji administracyjnych, z czego trzy wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostały rozpatrzone odmownie. Podstawą wydania decyzji odmawiającej przyznania świadczeń było w dwóch przypadkach przekroczenia kryterium dochodowego, a w trzecim skuteczna egzekucja komornicza prowadzona wobec dłużnika alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 106-115, 127-158)

Analiza świadczeń wypłaconych 15 wierzycielom w łącznej wysokości 27,6 tys. zł⁹ wykazała, iż:

- przyznawano je na podstawie wniosków złożonych według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁰. Wnioski zawierały dane określone w art. 15 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i dołączono do nich dokumenty, o których mowa w art. 15 ust. 4 tej ustawy;
- przyznanie i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonano na rzecz osób, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty określonej w art. 9 ust. 2 ww. ustawy, tj. 725 zł;
- świadczenia przyznawano na okresy¹¹ zgodnie z art. 18 ww. ustawy, w wysokości sądownie ustalonych alimentów (w kwotach nieprzekraczających 500 zł – zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy);
- decyzje spełniały wymogi art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹².

(dowód: akta kontroli str. 159-165)

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych wynosił na koniec 2016 r. – 2 731,4 tys. zł¹³ i był o 412,5 tys. zł (tj. o 17,8%) wyższy od należności na koniec 2015 r. W 2016 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano należności w kwocie 220,2 tys. zł, tj. o 17,6 tys. zł więcej niż w 2015 r. (202,6 tys. zł). Z odzyskanych kwot, zgodnie z postanowieniami art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, odprowadzono w 2016 r. do budżetu państwa 192,0 tys. zł, a 28,2 tys. zł stanowiło dochód własny Miasta i Gminy Chorzele.

(dowód: akta kontroli, str. 106-124)

⁸ Stosunek kwoty wyegzekwowanej od dłużników alimentacyjnych do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

⁹ Świadczenia wypłacane przez 9 miesięcy z okresu świadczeniowego 2015/2016 (od stycznia do września 2016 r.) oraz przez 3 miesiące okresu świadczeniowego 2016/2017 (od października do grudnia 2015 r.).

¹⁰ Dz.U. poz. 2229.

¹¹ Okres świadczeniowy 2015/2016 (od 1 stycznia do 30 września 2016 r.) i okresu świadczeniowy 2016/2017 (od 1 października 2016 r. do 30 września 2017 r.).

¹² Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.

¹³ W tym należność główna 7 522,5 tys. zł i odsetki 2 768,3 tys. zł.

Na podstawie analizy postępowań prowadzonych w 2016 r.¹⁴ wobec 10¹⁵, spośród dłużników alimentacyjnych¹⁶ ustalono, że:

- zgodnie z art. 27 ust 7 pkt. 1 i 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, OPS przekazywał dłużnikom alimentacyjnym oraz organowi właściwemu dłużnika informacje o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń oraz o wysokości zobowiązań dłużników wobec Skarbu Państwa;
- decyzje w sprawie przyznania świadczeń alimentacyjnych przekazywano wierzycielom;
- dłużników wzywano w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy;
- do biura informacji gospodarczej przekazywano informacje o stanie zobowiązań dłużników, stosownie do wymogu ustalonego w art. 8a ww. ustawy;
- stosownie do art. 27 ust. 3a ustawy, wysłano do komorników sądowych wnioski o przyłączenie się OPS do prowadzonych postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikom;
- wystąpiono do Prokuratury Rejonowej w Przasnyszu z dwoma wnioskami o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k.;
- wystąpiono do starosty powiatowego w Przasnyszu z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 170-180)

1.3. Kwartalne sprawozdania Rb-50 za 2016 r. zostały przekazane do Urzędu Miasta i Gminy Chorzele w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷, tj. za I, II, III kw. do 10 dnia po upływie danego kwartału, a za IV kwartał do 31 stycznia roku następnego. Kwoty dotacji w zakresie badanego zadania zostały przez OPS wykazane w sprawozdaniu Rb-50¹⁸ we właściwych kwotach, wynikających z ewidencji księgowej. OPS prawidłowo zaksięgował badane dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa. Terminowo i rzetelnie sporządzane były również kwartalne sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str. 93-104, 127-156)

Dyrektor OPS poinformowała, że analiza sprawozdań o pomocy osobom uprawnionym do alimentów pozwala na ocenę prawidłowości i skuteczności działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz innych organów zobowiązanych do podejmowania takich działań. Ponadto analiza danych finansowych zawartych w sprawozdaniach jest niezbędna do właściwego planowania wydatków z funduszu alimentacyjnego. Sytuacja zarówno dłużników alimentacyjnych, jak i osób uprawnionych do alimentów często się zmienia w ciągu okresu świadczeniowego, a to wymaga reakcji Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 184, 185)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁴ Za okres świadczeniowy 2015/2016, tj. od 1 października 2014 r. do 30 września 2016 r.

¹⁵ W tym pięciu zamieszkałych na terenie gminy miasto Pionki i pięciu zamieszkałych na terenie innych gmin.

¹⁶ Według stanu na koniec 2016 r.

¹⁷ Dz.U. z 2016 r. poz. 1015 ze zm.

¹⁸ O dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w wykorzystaniu dotacji z budżetu państwa przez OPS w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

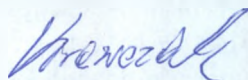
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, 21 marca 2017 r.

Kontroler
Paweł Krawczak
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.

Mirosław Hamera
Wicedyrektor

¹⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 524.